

Wandelroute

Landgoed Vossenberg

Het Landgoed Vossenberg werd aan het begin van de twintigste eeuw aangelegd. De NV Landmaatschappij Drenthe wilde hier geld verdienen en men keek niet op een paar centen om de ontginning van meer dan 500 hectare heideveld tot een succes te maken. Een kleine honderd jaar later is er opnieuw flink in de Vossenberg geïnvesteerd. Deze keer heeft de nieuwe eigenaar, Stichting 'Het Drentse Landschap', op grote schaal nieuwe natuur ontwikkeld. Onderweg zal het u beslist opvallen hoe snel de natuur, als ze de kans krijgt, het heft gewoon weer in handen neemt.

1 Neem het zandpad over de oostelijke kanaaldijk in zuidelijke richting (vanaf de parkeerplaats op de losdijk gezien over de brug rechts).

Links van het pad ziet u de resultaten van het natuurontwikkelingsproject Reigerveen dat 'Het Drentse Landschap' in 2004 kon realiseren dankzij financiële middelen van het Natuuroffensief van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Met deze ingreep krijgen de ontginningactiviteiten van de NV Landmaatschappij Drenthe uit het begin van de twintigste eeuw om op Landgoed Vossenberg lucratief aardappelland aan te maken en productiebossen aan te leggen letterlijk en figuurlijk een andere context. Zo probeert elke tijd de natuur op zijn eigen manier naar z'n hand te zetten. Hadden de ontginners er indertijd alles aan gedaan om de oneffenheden in het terrein glad te strijken, 'Het Drentse Landschap' deed haar uiterste best de natte laagten en hoge koppen in het landschap terug te krijgen.

In natte jaargetijden is goed te zien welke enorme hoeveelheden water het gebied kan vasthouden. Dat is voor een groot deel te danken aan de dikke laag

keileem die van het Reigerveen een enorme bak met een ondoorlatende bodem gemaakt heeft. Het keileem dat bij het graven van het kanaal op de oevers gegooid werd, vormde de voedingsbodem voor het fraaie beukenbos langs de kanaaldijk.

2 Na verloop van tijd bereikt u de plaats waar het VAM-kanaal op het Linthorst-Homankanaal uitkomt. Een historische plek om even bij stil te staan...

De Landmaatschappij Drenthe wist de Provincie Drenthe ervan te overtuigen dat het voor de economische

© Topografische Dienst Emmen / No. 17B Beilen en 17.D Nieuw Balinge

Situatie A° 1899 >

foto: Jaap de Vries

foto: Jaap de Vries

Startpunt Brug over het Linthorst-Homankanaal aan de weg van Wijster naar Bruntinge, parkeren op de oude losplaats op de westoever van het kanaal (de kant van Wijster).

Lengte route 6 km.

Benodigde tijd 2 uur.

Begaanbaarheid paden Goed te belopen (In natte jaargetijden zijn de kanaaldijk en het pad over het Hamveld nat en modderig).

Honden Alleen aangelijnd toegestaan vanwege de Hooglanders.

Openbaar vervoer Buslijn Hoogeveen-Frederiksoord, uitstappen halte School in Wijster (zie www.9292ov.nl). Vanaf halte ruim 2 kilometer naar het startpunt.

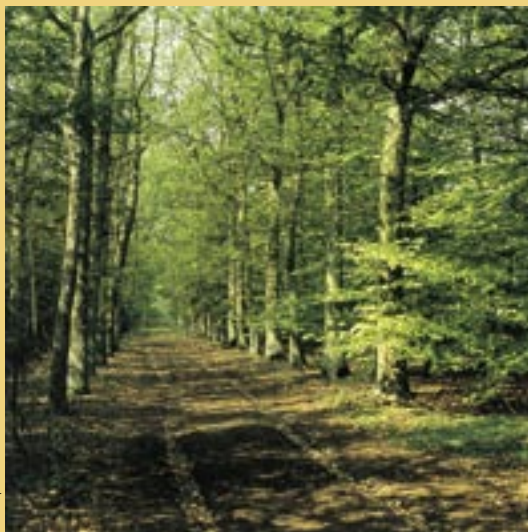

foto: Sipke van der Veen

ontwikkeling van dit deel van Midden-Drenthe van groot belang was dat er een scheepvaartverbinding tussen de Beilervaart en de Hoogeveensche Vaart zou komen. Mede mogelijk gemaakt door de goedkope arbeid van de werkverschaffing kwam tussen 1923 en 1926 het Linthorst-Homankanaal tot stand. Het kanaal werd vrijwel geheel 'op de schop' gegraven door zo'n 500 werkloze mannen uit Zuidoost-Drenthe die door de week in grote keten op het veld gehuisvest waren.

Het Linthorst-Homankanaal was een van de wapens die de Provincie korte tijd later succesvol in de strijd wierp om de Vuil Afvoer Maatschappij in 1929 naar Drenthe te lokken. In 1931 werd het drie kilometer lange VAM-kanaal gegraven, maar voor de aanvoer van het huisvuil werd eigenlijk alleen de trein gebruikt. Wel voeren schepen met compost jarenlang door het kanaal naar Zuidoost-Drenthe.

3 In de kanaaldijk ligt een bruggetje over het gereconstrueerde Oude Diep. Ga even verderop linksaf de beukenlaan in.

In het kader van het Oude Diep-project is ook de bovenloop van de beek grondig aangepakt. Deze liep vóór de ruilverkaveling langs het Reigerveen en deze situatie kon in 2004 worden hersteld. Sindsdien doorsnijdt het Oude Diep het Linthorst-Homankanaal in plaats van erop dood te lopen. Jammer genoeg moet er verderop richting Drijber vanwege de landbouw nog zo'n laag grondwaterpeil worden aangehouden, dat er van een natuurlijke afwatering van het Reigerveen (nog) geen

sprake kan zijn. U ziet bij de brug dan ook de stuw die het Oude Diep vooralsnog keurig in het gelid moet houden. De laan met soms twee rijen beuken en soms twee rijen eiken werd destijds door de Landmaatschappij Drenthe aangelegd om dit deel van het landgoed te ontsluiten. Wie zich afvraagt waarom de laan die schijnbaar naar niets leidde, zo'n monumentaal karakter kreeg, moet bedenken dat het ook zo'n ontginningsmaatschappij niet alleen om het gewin ging; ook toen wilde het oog al wat.

Links en rechts van de laan krijgt u een goede indruk van wat 'Het Drentse Landschap' op Landgoed Vossenberg voor ogen heeft: een afwisselend landschap met veentjes en natte laagtes en hogere stukken waar zich heideveldjes en fraaie bosjes ontwikkelen. Om de jonge boompjes een eerlijke kans te geven zijn de bospercelen (tijdelijk) omrasterd om de Hooglanders buiten te sluiten. In een paar uur tijd kunnen de jonge Hooglanders van de Vossenberg zo'n pril bosje stoeienderwijs met de grond gelijk maken.

4 De laan komt uit bij de weg Wijster-Bruntinge. Daar gaat u linksaf.

Links van de weg ziet u een stuwte die nog gesloten is. 'Het Drentse Landschap' hoopt dat hier over enige tijd verandering in kan komen en dat hierlangs water in noordelijke richting via de Eekmaten naar de St. Niklaasbeek gaat stromen. Hiermee zal het herstel van het tweede afwateringssysteem van Landgoed Vossenberg een feit zijn. Er loopt namelijk een oude

waterscheiding over het landgoed: het zuidelijke deel watert af op het Oude Diep, het noordelijke deel via de St. Nikolaasbeek op de Beilerstroom.

5 **Neem aan de overkant van de weg voorbij de Evelinehoeve het bospad bij de pilaartjes van veldkeitjes.**

6 **Neem het eerste pad rechts dat voorlangs het weiland naar links loopt.**

Links van het pad ziet u door het bos aan een prachtig ven omgeven door enorme Rododendrons het landhuis Vossenberg liggen. Huis en landgoed werden na de Tweede Wereldoorlog door de Landmaatschappij Drenthe aan de Twentse textielabrikant Doedens B.H. Bruining ten Cate verkocht. Een nazaat van de familie bewoont het huis nog steeds. Het landgoed zelf is sinds de eerste aankopen in 1974 grotendeels in het bezit van Stichting 'Het Drentse Landschap'.

Het 'bergje' achter het huis is een prehistorische grafheuvel. Stelt u zich de heuvel voor in een kaal heideveld zo ver het oog reikt. En u begrijpt waarom men het in Wijster vroeger over de Vossenberg had.

7 **Ga aan het eind van het pad rechtsaf.**

'Het Drentse Landschap' probeert de bossen van Landgoed Vossenberg ouder

en natuurlijker te krijgen. U loopt door wat men vroeger de Kwekerij noemde. Hier werden uit zaad allerlei boomsoorten gekweekt. Proefondervindelijk bepaalde men dan welke soorten het hier goed deden. Het verklaart de grote verscheidenheid aan soorten. Behalve eiken en beuken ziet u er fraaie exemplaren van Amerikaanse eik, Fijnspar, Douglasspar, Zilverspar en Schijncypres, ofwel Chamaecyparis. De laatste kennen we als conifeer in de tuin, maar ook deze boomsoort was voor de bosbouwers toen kennelijk de moeite van het proberen waard...

Dankzij het beheer van 'Het Drentse Landschap' is dit deel van het landgoed zich van 'bomenakker' aan het ontwikkelen tot een echt 'grote-bomenbos' dat zich op een natuurlijke manier kan verjongen en waar je als beheerder eigenlijk geen omkijken meer naar hebt. Kijkt u maar eens op de bosbodem. Er komt inmiddels voldoende zonlicht op de grond om jonge boompjes weer een kans te gunnen.

8 **Het pad leidt naar een doorgang in het raster dat u op het Hamveld brengt. Vanaf hier volgt u de paaltjesroute van 'Het Drentse Landschap' over het veld in omgekeerde richting. Hou dus de paarse koppen van de paaltjes aan.**

Het pad over het veld is niet altijd even goed herkenbaar. Het

foto: Jaap de Vries

Succesvolle inburgering

De Canadese gans is grootste gans die in Nederland voorkomt. Het dier heeft een zwarte kop met een witte keel en wangen, een lange, zwarte hals en een grijs lichaam. De naam laat weinig te raden over zijn oorspronkelijke woonplaats en de dieren zijn dan ook zeer goed vertegenwoordigd in grote delen van Canada waar de ganzen de zomer doorbrengen en hun jongen grootbrengen. In het najaar zoeken ze warmere streken op en vliegen ze in grote groepen richting Golf van Mexico.

De Canadese ganzen die u onderweg op de vele waterplassen van Landgoed Vossenberg beslist zult zien, zijn geen verdwaalde trekvogels uit Canada die hier zijn blijven hangen. De ganzen zijn vanaf de achttiende eeuw met name in Engeland ingevoerd ter versiering van grote vijvers en hebben vervolgens zelf daarvandaan op eigen houtje Europa verder verkend. Hun nakomelingen vestigden zich ook met succes op de Drentse vennen. De behoefte om in het najaar en masse naar het zuiden te trekken, zoals de familie aan de overkant van de oceaan gewend is te doen, hebben de meeste van hen in onze streken niet. Het bevalt hen hier kennelijk prima op Landgoed Vossenberg.

voert rechts om het ven heen en daarna schuin het veld over naar het restant van een oude laan die u terugbrengt naar het Linthorst-Homankanaal.

Wandelend over het Hamveld kunt u eigenlijk een beetje in de toekomst kijken. Grote delen van het veld met zijn vennen, heideveldjes en bosstruwelen zagen er nog niet zo lang geleden net zo uit als het Reigerveen nu. In tien, twintig jaar tijd is de natuur tot grote

dingen in staat mits ze een beetje geholpen wordt. Een belangrijke rol daarbij spelen de Hooglanders die het Hamveld het jaar rond begrazen en zelfs jonge pollen Pitrus niet versmaden.

9 **Bij het kanaal aangekomen loopt u linksaf terug naar de brug en het startpunt.**

Het Drentse Landschap

© Stichting 'Het Drentse Landschap' (maart 2005)

Bezoekadres: Kloosterstraat 5 – 9401 KD Assen – Postadres: Postbus 83 – 9400 AB Assen

Tel. (0592) 31 35 52 – e-mail: mail@drentslandschap.nl

foto: Jaap de Vries

